

Testno odstranjevanje velikega pajesena in japonskega dresnika v Triglavskem narodnem parku

Poročilo za leto 2025

Pripravila: Marko Bergles, Jana Kus

November 2025

Naslov	Testno odstranjevanje velikega pajesena in japonskega dresnika v Triglavskem narodnem parku. Poročilo za leto 2025.
Avtorja poročila	Marko Bergles, Jana Kus, univ. dipl. biol.
Izvajalec	POLARX, Marko Bergles s. p. Veluščkova ulica 2, 6310 Izola - Isola
Predstavnik izvajalca	Marko Bergles
Podizvajalec	Zavod Symbiosis, so. p. Metulje 9, 1385 Nova vas
Naročnik	Javni zavod Triglavski narodni park Ljubljanska cesta 27 4260 Bled
Predstavnik naročnika	mag. Tanja Menegalija
Št. pogodbe	4527-34/2025-1
Datum poročila	24. 11. 2025

Fotografija na naslovnici: Posušena drevesa velikega pajesena na žarišču Lemovje I. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Kazalo vsebine

1. Uvod.....	8
2. Metode dela.....	9
3. Rezultati	11
3.1 Odstranjevanje velikega pajesena.....	11
3.1.1 Žarišče Gmajna	11
3.1.2 Žarišče Pri Nikoli.....	13
3.1.3 Žarišči Lemovje I in Lemovje II.....	16
3.2 Odstranjevanje japonskega dresnika.....	31
3.2.1 Žarišče Ukanc I.....	31
3.2.2 Žarišče Ukanc II.....	36
3.2.3 Žarišče Bohinj	42
3.2.4 Žarišče Pokljuka	47
3.2.5 Žarišče Velika korita Soče	51
4. Zaključek.....	61

Kazalo slik

Slika 1. Lokacije odstranjevanja velikega pajesena (<i>Ailanthus altissima</i>) in japonskega dresnika (<i>Reynoutria japonica</i> s. lat.) na območju Triglavskega narodnega parka v letu 2025.	10
Slika 2. Število izruvanih dreves velikega pajesena na žarišču Gmajna v letih 2021–2025.	12
Slika 3. Na lokaciji Gmajna je en pajesen izraščal iz kamnite škarpe. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025	12
Slika 4. Pajesen smo izruvali, vendar iz škarpe ni bilo mogoče odstraniti celotne korenine. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025.....	13
Slika 5. Na žarišču velika pajesena Pri Nikoli smo letos na vrtu ponovno zabeležili več sto sejancev velikega pajesena. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025	14
Slika 6. Številne sejance velikega pajesena na vrtu na žarišču Pri Nikoli smo odstranili s puljenjem. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025.....	15
Slika 7. Na žarišču Pri Nikoli smo našli še eno viabilno drevo, ki je še vedno plodilo. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.....	15
Slika 8. Na žarišču Pri Nikoli smo dodatno obročkali še vedno viabilno drevo do višine enega metra. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025	16
Slika 9. Žarišči Lemovje I in Lemovje II, kjer poteka odstranjevanje velikega pajesena.....	17
Slika 10. V letu 2025 so bila drevesa na žarišču Lemovje I, ki smo jih obročkali leta 2023, že popolnoma suha. Na žarišču Lemovje II so bila drevesa obročkana leta 2024 in so se sicer olistala v manjši meri, niso pa še popolnoma suha. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025.	19
Slika 11. Drevesa velikega pajesena na žarišču Lemovje I z neolistanimi krošnjami. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025.....	20
Slika 12. Kjer dreves pajesena ni bilo mogoče obročkati do tal, smo spodnji del debla zavili v črno folijo, kar je v veliki meri zaustavilo rast novih poganjkov. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.....	20
Slika 13. Pri drugem odstranjevanju v letu 2025 smo največ poganjkov na žarišču Lemovje I našli na pobočju za hišo. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.....	21
Slika 14. Primerjava stanja na žarišču Lemovje I pred drugim odstranjevanjem v letih 2024 in 2025. Vidno je očitno zmanjšanje števila semenskih poganjkov pajesena. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2024 in avgust 2025.	22
Slika 15. Primerjava stanja na žarišču Lemovje I na delu »pod hruško« pri drugem odstranjevanju v letih 2024 in 2025. Letos na tem delu pri drugem odstranjevanju novih poganjkov ni bilo več. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2024 in avgust 2025.....	23
Slika 16. Leto dni po obročkanju velikega pajesena na žarišču Lemovje II so se delno olistala le še nekatera drevesa. Foto: arhiv Marko Bergles, junij 2025.....	25
Slika 17. Na žarišču Lemovje II smo na več obročkanih drevesih odstranili majhne dele skorje, da bi preprečili izraščanje novih poganjkov. Foto: arhiv Marko Bergles, junij 2025	25

Slika 18. Pri posameznih drevesih pajesena na žarišču Lemovje II smo na več obročkanih drevesih odstranili spodnje poganjke, saj bi se sicer proces sušenja dreves ustavil. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.....	27
Slika 19. Na presvetljenih tleh na žarišču Lemovje II so izraščali številni novi semenski poganjki velikega pajesena, ki smo jih odstranili z ruvanjem. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025	28
Slika 20. Odstranjene sejance pajesena in poganjke iz obročkanih dreves smo prepustili naravnemu razkroju na robu žarišča. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.....	29
Slika 21. Pajesen se bori za obstoj. Kljub obročkanemu deblu so izraščali novi poganjki na majhnih koščkih skorje čisto pri tleh. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025	29
Slika 22. Na žarišču Lemovje II smo našli podrto obročkano drevo, ki je imelo razpočeno deblo, a so iz podrtega drevesa še vedno izraščali poganjki. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025	30
Slika 23. Žarišče japonskega dresnika Ukanc I ob cesti Ukanc–Slap Savica, kjer poteka odstranjevanje japonskega dresnika od leta 2024.....	31
Slika 24. Stanje japonskega dresnika na žarišču Ukanc I pred in po prvem tretiranju v letu 2025. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025.....	32
Slika 25. Stanje na žarišču Ukanc I pred in po drugem tretiranju v letu 2025. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.....	33
Slika 26. Stanje na žarišču Ukanc I pred in po tretjem tretiranju v letu 2025. Rdeče zastavice označujejo majhne poganjke dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.	34
Slika 27. Stanje na žarišču Ukanc I pred tretjim tretiranjem v letih 2024 in 2025. V letu 2025 je število poganjkov dresnika upadlo, vmes so se začele pojavljati domorodne rastline. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2024 in september 2025.....	35
Slika 28. Žarišče japonskega dresnika Ukanc II pri lesenem mostu čez reko Savica, kjer poteka odstranjevanje japonskega dresnika od leta 2025.	36
Slika 29. Odstranjevanje japonskega dresnika na žarišču Ukanc II. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis.....	37
Slika 30. Stanje na žarišču Ukanc II pred in po prvem tretiranju v letu 2025. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025	38
Slika 31. Stanje na žarišču Ukanc II pred in po drugem tretiranju v letu 2025. Na zgornji sliki so z zastavicami označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.....	39
Slika 32. Stanje na žarišču Ukanc II pred in po tretjem tretiranju v letu 2025. Na zgornji sliki so z zastavicami označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.	40
Slika 33. Poganjki dresnika so izraščali celo iz konstrukcije lesenega mostu čez Savico. Korenike smo izruvali in se vsaj do konca letošnje rastne sezone niso obnovile. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.....	41
Slika 34. Žarišče japonskega dresnika na obali Bohinjskega jezera, pri Hostlu pod Voglom.....	42
Slika 35. Zaradi strmega pobočja na žarišču Bohinj I smo morali delovni stroj za zatiranje z elektriko postaviti na cesto, promet pa je bil začasno urejen izmenično enosmerno. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025	43

Slika 36. Stanje japonskega dresnika na žarišču Bohinj pred in po prvem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025.....	44
Slika 37. Stanje japonskega dresnika na žarišču Bohinj pred in po drugem tretiranju. Z rdečimi zastavicami na zgornji sliki so označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025	45
Slika 38. Stanje japonskega dresnika na žarišču Bohinj pred in po tretjem tretiranju. Z rdečimi zastavicami na zgornji sliki so označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025	46
Slika 39. Žarišče japonskega dresnika ob cesti Gorje–Pokljuka, kjer je potekalo odstranjevanje že v letu 2024.....	47
Slika 40. Stanje japonskega dresnika na žarišču Pokljuka pred in po prvem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025.....	48
Slika 41. Stanje japonskega dresnika na žarišču Pokljuka pred in po drugem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025	49
Slika 42. Stanje japonskega dresnika na žarišču Pokljuka pred in po tretjem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.....	50
Slika 43. Žarišče japonskega dresnika ob Velikih koritih Soče. Označen je del, kjer je potekalo odstranjevanje že v letu 2024 in del, kjer se odstranjevanje še ni začelo.....	51
Slika 44. Tretiranje z elektriko zanesljivo uniči nadzemne poganjke, ki se ne obnovijo več. Novi poganjki izraščajo iz dormantnih brstov na korenikah. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025	54
Slika 45. Tretiranje z elektriko poškoduje dele korenik, ki začnejo propadati. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025	54
Slika 46. Primerjava gostote poganjkov dresnika na poligonu H pred prvim odstranjevanjem v letu 2024 in pred prvim v 2025. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2024 in maj 2025	55
Slika 47. Pred tretjim odstranjevanjem v letu 2025 so na poligonu H že manjše prazne zaplate, kjer ni bilo novih poganjkov dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025	56
Slika 48. Na robnih delih žarišča Velika korita Soče število dresnika po šestih tretiranjih upada in ga nadomeščajo druge rastline. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.....	56
Slika 49. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih koritih Soče, poligon B pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Po prvem tretiranju je število dresnika močno upadlo, vendar ga je za zdaj nadomestilo prav tako tujerodno lasasto proso (<i>Panicum capilare</i>), ki smo ga odstranili s puljenjem. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.	57
Slika 50. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih Koritih, poligon C pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Poganjki dresnika so vse manjši in tudi število upada. Vmes se že pojavljajo druge domorodne rastline. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.	58
Slika 51. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih koritih Soče, poligon E pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Poganjki dresnika so vse manjši, število je po šestih tretiranjih bistveno upadlo. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.	59
Slika 52. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih Koritih, poligon G pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Poganjki dresnika so vse manjši, število je po šestih tretiranjih bistveno upadlo. Med kamnito zložbo poganjkov skoraj ni več. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.	60

Kazalo tabel

Tabela 1. Pregled izvedenih aktivnosti na žariščih velikega pajesena	9
Tabela 2. Pregled izvedenih aktivnosti na žariščih japonskega dresnika.....	9
Tabela 3. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na lokaciji Gmajna v letih 2021 do 2025.....	11
Tabela 4. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na lokaciji pri Nikoli v letih 2021 do 2025.	14
Tabela 5. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na žarišču Lemovje I v letih 2023–2025.....	19
Tabela 6. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na žarišču Lemovje II v letih 2024–2025.....	24
Tabela 7. Število poganjkov japonskega dresnika pri tretiranjih z elektriko na žarišču Ukanc II v letu 2025. 36	
Tabela 8. Število poganjkov japonskega dresnika pri tretiranjih z elektriko na žarišču Bohinj I v letu 2025. 43	
Tabela 9. Število odstranjenih poganjkov japonskega dresnika na žarišču Pokljuka v letih 2024 in 2025 ..	47
Tabela 10. Opisna ocena stanja na posameznih poligonih žarišča japonskega dresnika pri Velikih koritih Soče v letih 2024 in 2025.	52

1. Uvod

Invazivne tujerodne vrste predstavljajo eno največjih groženj biotski raznovrstnosti v 21. stoletju. Invazivne tujerodne rastline se širijo in oblikujejo obsežne sestoje, iz katerih izrinjajo domorodne rastline, hkrati pa povzročajo spremembe v strukturi in funkciji ekosistemov in lahko vplivajo tudi na domorodne živali¹.

Čeprav so invazivne tujerodne vrste pogostejše v urbanih in degradiranih območjih, se te vse pogosteje pojavljajo tudi na območjih ohranjene narave. Tudi v Sloveniji upravljavci zavarovanih območij ocenjujejo, da so pritiski na doseganje naravovarstvenih ciljev zaradi tujerodnih vrst veliki in se še povečujejo². Zavarovana območja so ustanovljena zlasti z namenom ohranjanja naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti. Invazivne tujerodne vrste, ki spreminjajo habitate, ekosisteme in ogrožajo domorodne vrste, imajo lahko na zavarovanih območjih bistveno večje negativne vplive, saj povzročijo škodo na najbolj ohranjenih in nedotaknjenih naravnih območjih³.

Podnebne spremembe pomembno pospešujejo širjenje invazivnih tujerodnih vrst, saj višje temperature, milejše zime in spremenjeni padavinski vzorci zmanjšujejo odpornost domorodnih združb in ustvarjajo nove priložnosti za vdor tujerodnih vrst ter uspešnejšo kolonizacijo^{4,5}. Globalno segrevanje dokazuje povečanje stopnje ustalitve invazivnih vrst, ker mnogim tujerodnim organizmom omogoča preživetje v območjih, ki so bila prej klimatsko omejujoča⁶. S tem podnebne spremembe delujejo kot dodatni gonilnik bioloških invazij in krepijo obremenitve ekosistemov, ki so že izpostavljeni drugim oblikam človekovega pritiska. Prav zaradi teh razlogov upravljavec narodnega parka v zadnjih letih tujerodnim vrstam posveča še več pozornosti, kar vključuje tudi ciljne ukrepe za odstranitev tujerodnih vrst iz narave.

V sklopu teh prizadevanj smo v letu 2025 na izbranih žariščih na območju Triglavskega narodnega parka peto zaporedno leto izvajali odstranjevanje velikega pajesena, od leta 2024 pa odstranjujemo tudi japonski dresnik. Obe vrsti sta na območju parka že precej razširjeni, za odstranjevanje pa so bila izbrana manjša dislocirana žarišča, kjer je mogoče tujerodne rastline v nekaj letih uspešno izkoreniniti.

¹ Vilà, M., Espinar, J. L., Hejda, M., Hulme, P. E., Jarošík, V., Maron, J. L., ... & Pyšek, P. (2011). Ecological impacts of invasive alien plants: A meta-analysis of their effects on species, communities and ecosystems. *Ecology Letters*, 14(7), 702-708. <https://doi.org/10.1111/j.1461-0248.2011.01628.x>

² Kus Veenvliet, J. & Sovinc, A. (2009). Učinkovitost upravljanja zavarovanih območij v Sloveniji. Končno poročilo RAPPAM analize. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor.

³ Kus Veenvliet, J., & Humar, M. (2011). Tujerodne vrste na zavarovanih območjih. Poročilo o aktivnosti za krepitev zmogljivosti v sklopu projekta WWF »Zavarovana območja v dinarski regiji«. Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor.

⁴ Genovesi, P., & Monaco, A. (2014). European guidelines on protected areas and invasive alien species. Council of Europe / IUCN Species Survival Commission.

⁵ Osland, M., Chivoiu, B., Feher, L., Dale, L., Lieurance, D., Daniel, W., & Spencer, J. (2023). Plant migration due to winter climate change: Range expansion of tropical invasive plants in response to warming winters. *Biological Invasions*. <https://doi.org/10.1007/s10530-023-03075-7>

⁶ Huang, D., Haack, R. A., & Zhang, R. (2011). Does global warming increase establishment rates of invasive alien species? A centennial time series analysis. *PLoS ONE*, 6(9), e24733. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0024733>

Medtem ko pajesen že več let učinkovito zatiramo z ročnim odstranjevanjem, smo v letu 2024 uvedli nov pristop za zatiranje invazivnih zelnatih trajnic z elektriko. Ta metoda omogoča tudi učinkovito obvladovanje japonskega dresnika, ki ga je sicer zaradi razvejanega sistema korenin zelo težko obvladovati.

V poročilu predstavljamo rezultate dela v letu 2025, podajamo oceno učinkovitosti ukrepov in priporočila za nadaljnje ukrepe za obvladovanje tujerodnih rastlin na teh žariščih.

2. Metode dela

Veliki pajesen ima veliko sposobnost obnavljanja iz korenin, zato moramo za uspešno odstranitev korenine odstraniti ali pa jih oslabiti. Manjša drevesa odstranjujemo tako, da jih izruvamo s koreninami s posebnim orodjem. Večja drevesa obročkamo, to pomeni, da v spodnjem delu drevesa odstranimo skorjo, kar prekine pretok snovi iz krošnje v korenine in povzroči sušenje in postopen propad drevesa. Metodi sta podrobneje opisani v poročilu za leto 2024⁷.

Tabela 1. Pregled izvedenih aktivnosti na žariščih velikega pajesena

Ime žarišča	Št. ponovitev odstranjevanja				
	Leto 2021	Leto 2022	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025
Žaga	1	1	1	— <i>pajesen izkoreninjen</i>	
Gmajna	2	1	1	1	1
Pri Nikoli	1	1	1	1	2
Lemovje I	—	—	2	2	2
Lemovje II	—	—	—	2	2

Metoda zatiranja rastlin z elektriko je nov pristop obvladovanja invazivnih rastlin, ki se uveljavlja v zadnjih letih. Metodo smo že uporabili na dveh žariščih v preteklem letu in je podrobno opisana v poročilu za leto 2024⁸.

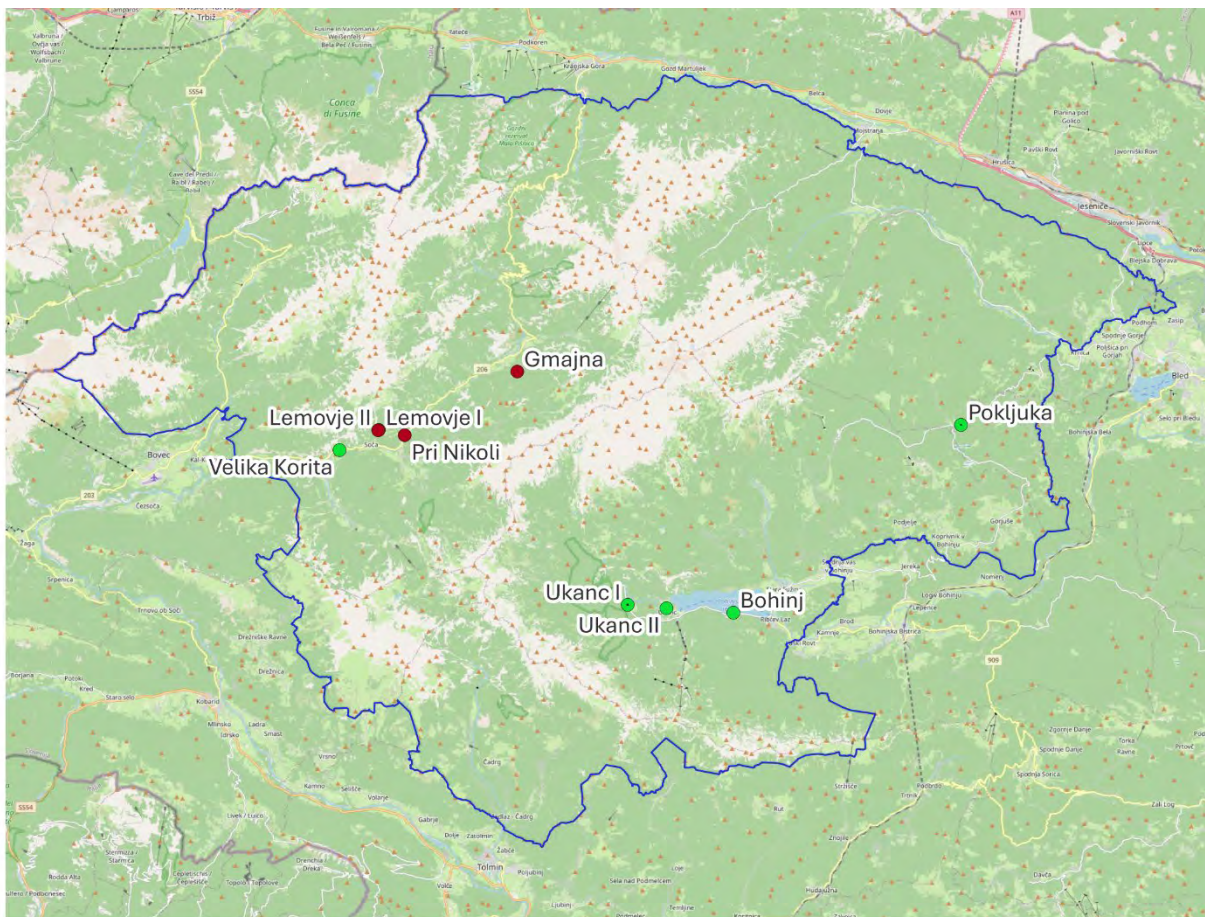
Tabela 2. Pregled izvedenih aktivnosti na žariščih japonskega dresnika

Žarišče	Št. ponovitev tretiranja	
	Leto 2024	Leto 2025
Velika Korita Soče	3	3
Pokljuka	3	3
Ukanc I	3	3
Ukanc II	—	3
Bohinj I	—	3

Lokacije odstranjevanja velikega pajesena in japonskega dresnika so prikazane na karti na sliki na naslednji strani (**Slika 1**).

⁷ Kus, J. 2024. Odstranjevanje tujerodnih rastlin TNP 2024. Poročilo o izvedbi odstranjevanja v letu 2024. Izvajalec: POLARX, Marko Bergles s. p., Naročnik: Javni zavod Triglavski narodni park

⁸ Kus, J. 2024. Odstranjevanje tujerodnih rastlin TNP 2024. Poročilo o izvedbi odstranjevanja v letu 2024. Izvajalec: POLARX, Marko Bergles s. p., Naročnik: Javni zavod Triglavski narodni park

Legenda:

Aktivnosti odstranjevanje tujerodnih rastlin v TNP

- Japonski dresnik
- Veliki pajesen
- meja Triglavskega narodnega parka

0 4 8 12 km

Slika 1. Lokacije odstranjevanja velikega pajesena (*Ailanthus altissima*) in japonskega dresnika (*Reynoutria japonica* s. lat.) na območju Triglavskega narodnega parka v letu 2025.

3. Rezultati

3.1 Odstranjevanje velikega pajesena

3.1.1 Žarišče Gmajna

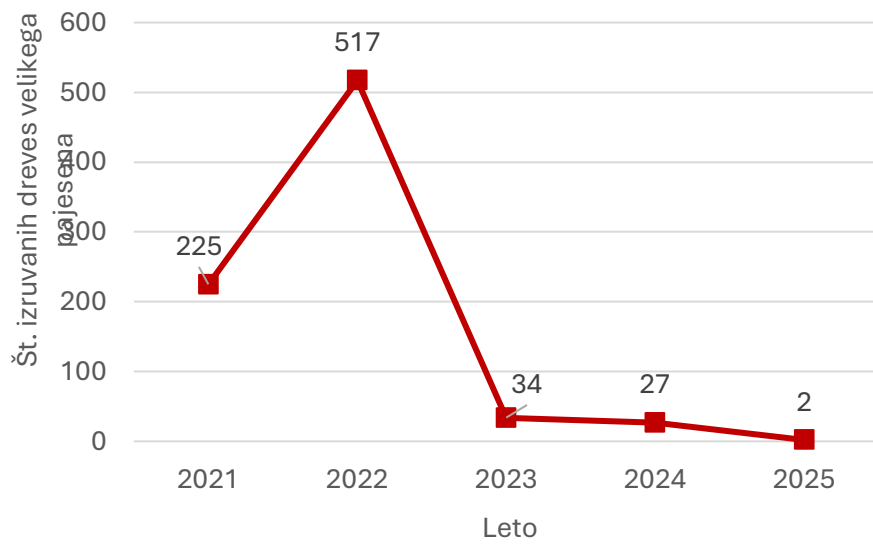
Žarišče Gmajna se nahaja v Trenti ob stari domačiji ob cesti na Lepoč. V bližini stanovanjske hiše je bil večji sestoj pajesena, številna manjša drevesa pa so bila razpršena v okolici. Ob začetku odstranjevanja leta 2021 je žarišče obsegalo približno 400 m². Leta 2021 smo vsa večja drevesa obročkali, kar je povzročilo sušenje. Vsa suha drevesa razen enega, ki stoji na robu prepadne poti, so lastniki zemljišča leta 2024 požagali. V letih 2024 in tudi pri letošnjem pregledu nismo opazili izraščanja poganjkov iz panjev, zato menimo, da je bila odstranitev pajesena uspešna.

Na žarišču so se v prvih letih pojavljala tudi številna manjša drevesa, ki smo jih odstranjevali z ruvanjem. Največje število smo zabeležili leta 2022, v drugem letu odstranjevanja. To je pričakovano, saj se velika drevesa zaradi obročkanja niso več olistala, več svetlobe pri tleh pa je omogočilo kalitev semen iz preteklih let. Po letu 2022 je začelo tudi število majhnih dreves hitro upadati (**Tabela 3, Slika 2**). Pri letošnjem pregledu smo našli le še dve manjši drevesi. Eno je izraščalo iz kamnite škarpe, zato ni bilo mogoče odstraniti celotne korenine. Drugi pajesen je izrastlel iz semena in smo ga uspešno odstranili s korenino.

Ocenjujemo, da so bili ukrepi na žarišču Gmajna v letih 2021–2025 zelo uspešni. Predlagamo pa, da se območje spremlja do dokončne odstranitve pajesena. V sezoni naj se opravi en pregled žarišča.

Tabela 3. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na lokaciji Gmajna v letih 2021 do 2025.

Ukrep	Št. odstranjenih velikih pajesenov				
	Leto 2021	Leto 2022	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025
Obročkanje (drevesa $\varnothing < 8$ cm)	20	8 (novo obročkani) 13 (obročkani do tal)	10 (dodatno obročkani)	0	0
Ruvanje z Extractigatorjem (drevesa \varnothing 1-8 cm) in puljenje z roko (mladi poganjki)	225 (razpršeno na celotnem žarišču)	108 (levo od planinske poti) 280 (desno od planinske poti do ograje) 88 (na nizki kamniti ograji) 30 (od žične do kamnite ograje) 9 (okoli ute)	9 (levo od planinske poti) 25 (pod kamnito ograjo)	25 (levo od planinske poti) 1 (od kamnito ograjo) 1 (pri uti)	2
	SKUPAJ: 225	SKUPAJ: 517	SKUPAJ: 34	SKUPAJ: 27	SKUPAJ: 2

Slika 2. Število izruvanih dreves velikega pajeseana na žarišču Gmajna v letih 2021–2025.

Slika 3. Na lokaciji Gmajna je en pajesen izraščal iz kamnite škarpe. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025

Slika 4. Pajesen smo izruvali, vendar iz škarpe ni bilo mogoče odstraniti celotne korenine. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025

3.1.2 Žarišče Pri Nikoli

Na tej lokaciji poteka odstranjevanje velikega pajesena od leta 2021. Pajesen je uspeval na gozdnem robu in pod pobočjem Repnika ter vzhodno od poslopij kmetije.

Leta 2021 smo tu obročkali večje število pajesenov, manjša drevesa pa so se razpršeno pojavljala na vrtu in v bližnji okolici. Že leta 2024 smo opazili veliko število sejancev na ograjenem delu vrta, kjer gojijo trte in sadno drevje. Verjetno se na vrtu v zadnjih letih manj intenzivno kosi, zato izrašča večje število sejancev.

Tudi pri letošnjem prvem pregledu smo na vrtu našli veliko sejancev, ki smo jih odstranili. Na drugih žariščih zunaj vrta so se pojavljali le še posamezni pajeseni. Želeli smo najti izvor velikega števila semenskih pajesenov, zato smo letos intenzivno pregledali okolico. Lokacijo smo zato v letošnji obiskali še drugič v poznem poletju. Ugotovili smo, da se eno drevo, ki je bilo obročkano že leta 2021, še vedno ni posušilo. V spodnjem delu so izraščali novi poganjki in drevo je še vedno imelo nekaj plodov. Drevo smo dodatno obročkali do višine enega metra. Pri drugem pregledu novih sejancev na vrtu ni bilo.

Žarišče je nujno treba še naprej spremljati, najbolje dvakrat v sezoni. Preveriti je treba učinek dodatnega obročkanja na drevo, ki je letos še plodilo. Po podatkih iz literature se kalivost semen velikega pajesena ohrani vsaj 5 let, tako da bo treba stanje na tem žarišču spremljati še nekaj sezon.

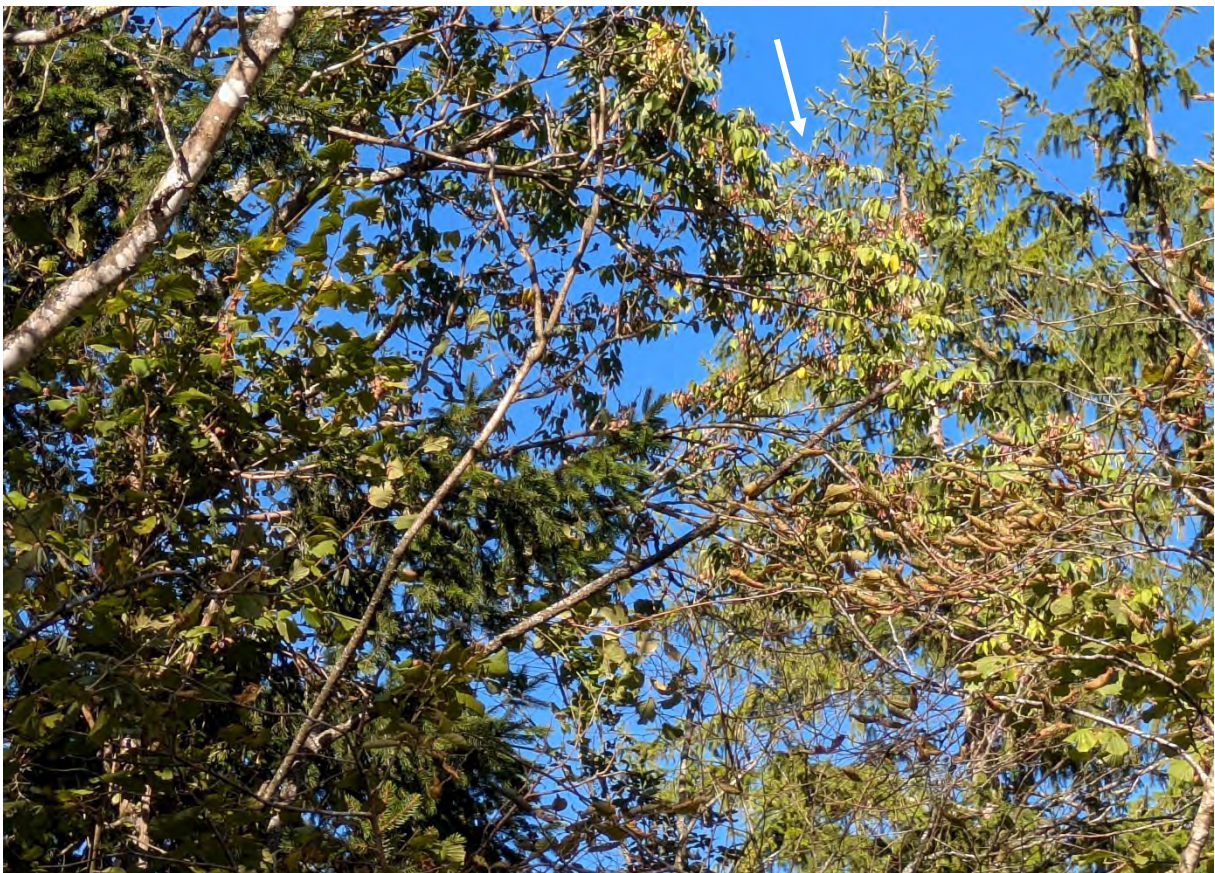
Tabela 4. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na lokaciji pri Nikoli v letih 2021 do 2025.

Ukrep	Št. odstranjenih velikih pajesenov				
	Leto 2021	Leto 2022	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025
Obročkanje (drevesa $\varnothing < 8$ cm)	4	1 (obročkano do tal)	0	0	1 (dodatno obročkan)
Ruvanje z Extractigatorjem (drevesa $\varnothing 1-8$ cm)	z 26	7	1 (korenina)	0	0
Puljenje z roko (mladi poganjki)	cca. 80	30 (na vrtu) 5 (nad vrtom) 44 (v gozdu) 32 (na strmem travniku)	19 (na vrtu) 2 (nad vrtom) 0 (v gozdu) 10 (na strmem travniku)	cca. 800 (na vrtu) 5 (nad vrtom) 0 (v gozdu) 27 (na strmem travniku)	cca. 600 (na vrtu) 2 (nad vrtom) 0 (v gozdu) 5 (na strmem travniku)

Slika 5. Na žarišču velika pajesena Pri Nikoli smo letos na vrtu ponovno zabeležili več sto sejancev velikega pajesena. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025

Slika 6. Številne sejance velikega pajesena na vrtu na žarišču Pri Nikoli smo odstranili s puljenjem. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025

Slika 7. Na žarišču Pri Nikoli smo našli še eno viabilno drevo, ki je še vedno plodilo. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.

Slika 8. Na žarišču Pri Nikoli smo dodatno obročkali še vedno viabilno drevo do višine enega metra. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025

3.1.3 Žarišči Lemovje I in Lemovje II

Žarišče Lemovje se razprostira v okolici gorske domačije na Lemovju. Žarišče je zvezno in se razprostira skupno na površini 2444 m². Odstranjevanje na delu nad planinsko potjo smo začeli leta 2023, zato ta del vodimo pod oznako Lemovje I. Odstranjevanje na delu pod planinsko potjo, ki smo mu dali oznako Lemovje II, smo prvič izvedli leta 2024. Zaradi enoletnega zamika v začetku del, o aktivnostih na žariščih poročamo ločeno.

Legenda:

- Lemovje I, odstranjevanje 2023-2025
- Lemovje II, odstranjevanje 2024-2025
- Meja Triglavskega narodnega parka

25 50 75 100 m

Slika 9. Žarišči Lemovje I in Lemovje II, kjer poteka odstranjevanje velikega pajesena.

Žarišče Lemovje I

Odstranjevanje velikega pajesena na žarišču Lemovje I je letos potekalo tretje zaporedno leto. Tudi letos smo odstranjevanj izvedli dvakrat v sezoni – v sredini junija ter konec avgusta.

Drevesa, ki smo jih obročkali v letu 2023, se letos niso več olistala. Le pri petih drevesih so kljub zelo nizkemu obročkanju izraščali novi stranski poganjki. Pri prvem odstranjevanju smo našli okoli 30 novih semenskih pajesenov na zgornji terasi pri hiši, kar je bistveno manj kot lani, ko je bilo tu pod posušenimi odraslimi veliko število prvoletnih pajesenov. Približno 30 semenskih pajesenov smo našli pri prvem odstranjevanju pod hruško nasproti hiše, pri drugem obisku ni bilo izraščanja novih.

Pri drugem obisku smo našli nekaj več mladih pajesenov na pobočju za hišo, ob zgornji planinski poti in na pobočju med obema potema pa novih semenskih pajesenov skoraj ni bilo več (

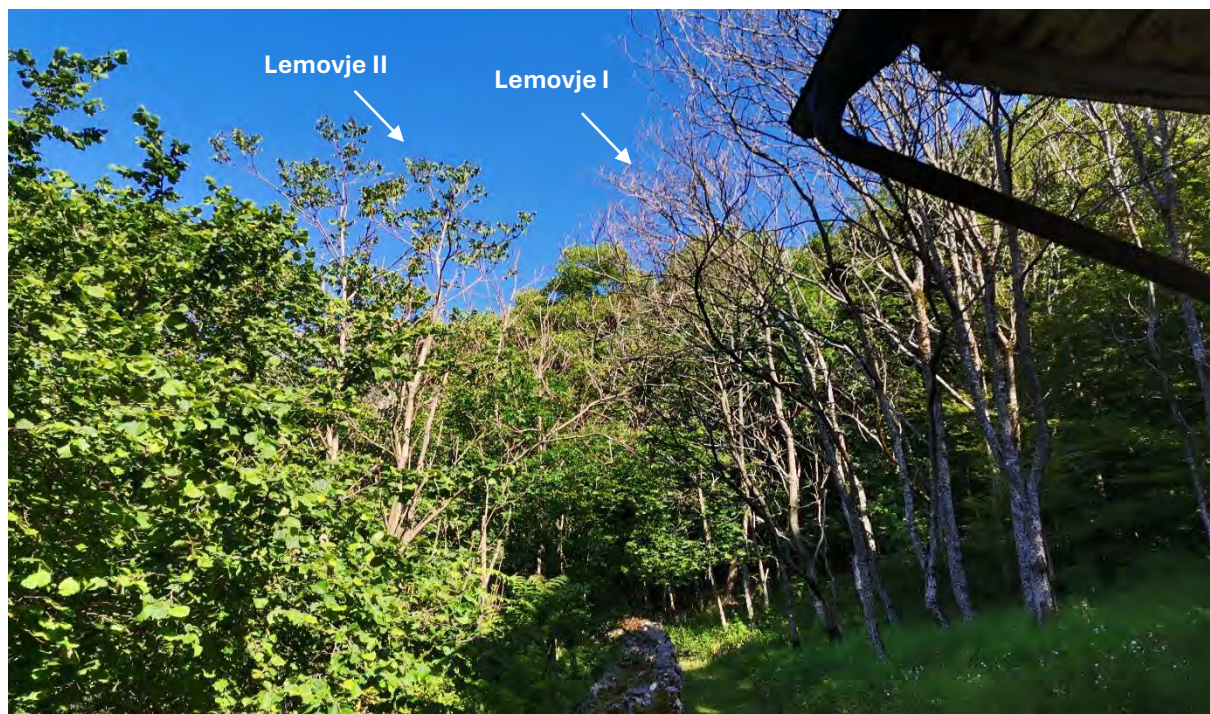
Tabela 5).

Tabela 5. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na žarišču Lemovje I v letih 2023–2025.

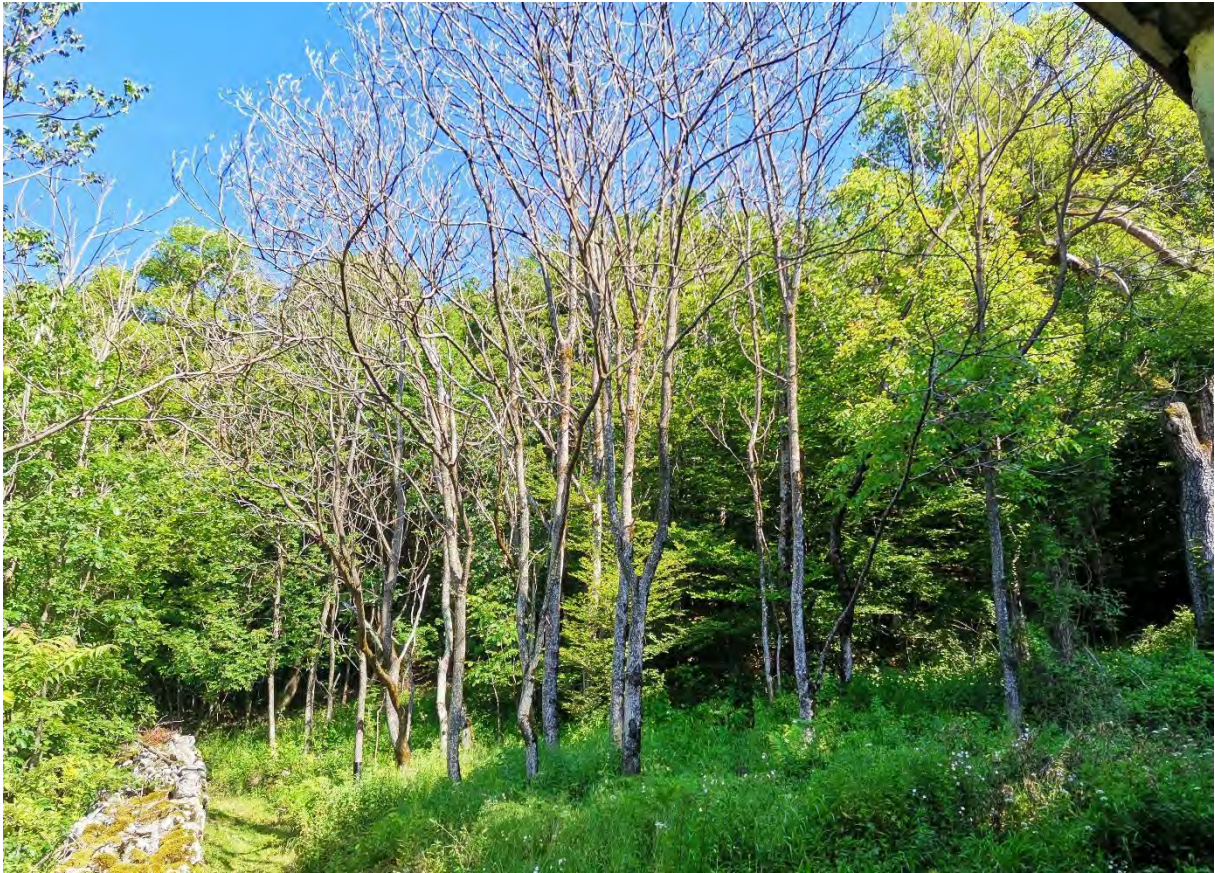
Ukrep	1. odstranjevanje			2. odstranjevanje		
	Obročkanje	Ruvanje	Puljenje	Obročkanje	Ruvanje	Puljenje
2023	57	59	270	0	20	1001
2024	10		400	12		3000
2025	6		60	5		200

Potek odstranitve pajesena na žarišču Lemovje I ocenjujemo kot zelo uspešen, saj so se v dveh letih vsa velika drevesa posušila. S tem se je zaustavila proizvodnja novih semen, po letošnji sezoni pa je vidno tudi, da se izraščanje iz semen iz preteklih let upočasnjuje. Vseeno predlagamo, da se aktivnosti na tem žarišču nadaljujejo.

V prihodnjem letu naj se posušena drevesa na žarišču Lemovje I požaga, tudi zato, da ne bi ogrožala varnosti na planinski poti. Spremlja naj se tudi izraščanje novih dreves iz semen in vsi morebitni novi semenski poganjki naj se odstranijo. Ker smo ženska drevesa na spodnjem žarišču Lemovje II obročkali šele leta 2024 in so tudi letos še delno plodila, ne moremo izključiti, da na to žarišče veter zanese kakšnih semen z žarišča Lemovje II, ki je pod planinsko potjo.

Slika 10. V letu 2025 so bila drevesa na žarišču Lemovje I, ki smo jih obročkali leta 2023, že popolnoma suha. Na žarišču Lemovje II so bila drevesa obročkana leta 2024 in so se sicer olistala v manjši meri, niso pa še popolnoma suha. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025.

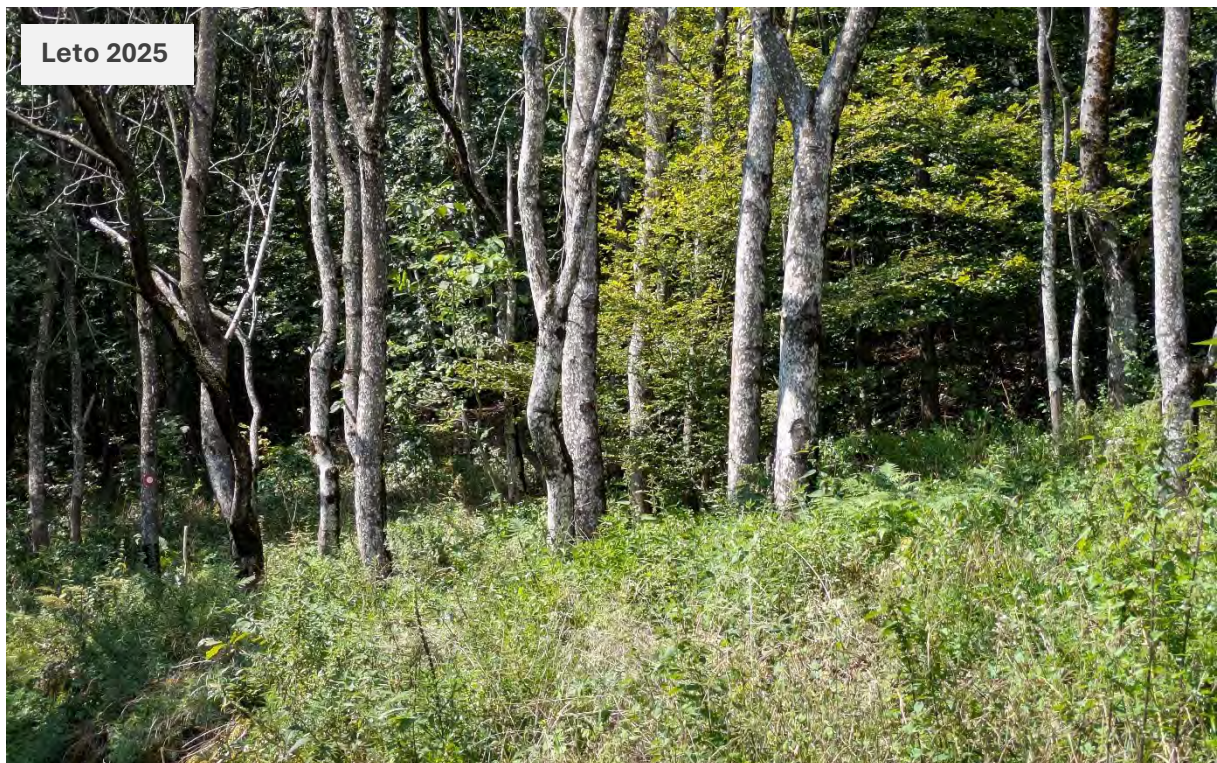
Slika 11. Drevesa velikega pajesena na žarišču Lemovje I z neolistanimi krošnjami. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025.

Slika 12. Kjer dreves pajesena ni bilo mogoče obročkati do tal, smo spodnji del debla zavili v črno folijo, kar je v veliki meri zaustavilo rast novih poganjkov. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.

Slika 13. Pri drugem odstranjevanju v letu 2025 smo največ poganjkov na žarišču Lemovje I našli na pobočju za hišo. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025.

Slika 14. Primerjava stanja na žarišču Lemovje I pred drugim odstranjevanjem v letih 2024 in 2025. Vidno je očitno zmanjšanje števila semenskih poganjkov pajesena. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2024 in avgust 2025.

Slika 15. Primerjava stanja na žarišču Lemovje I na delu »pod hruško« pri drugem odstranjevanju v letih 2024 in 2025. Letos na tem delu pri drugem odstranjevanju novih poganjkov ni bilo več. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2024 in avgust 2025.

Žarišče Lemovje II

Na žarišču Lemovje II smo prvo odstranjevanje izvedli šele lanskem letu. Učinki na obročkanih drevesih so dobro vidni. Nekatera so se sicer letos še olistala, vendar pa so listi redkejši. Eno drevo je še tvorilo manjšo količino plodov. Pri nekaterih drevesih smo opazili znatno izraščanje poganjkov iz ostankov skorje. Poganjke, in kjer je bilo le mogoče tudi ostanke skorje, smo odstranili.

Pri prvem odstranjevanju, ko smo ga izvedli sredi junija, majhnih semenskih pajesenov še ni bilo veliko. To je skladno s pričakovanji, saj semena kalijo precej pozno v sezoni. Precej več napora smo morali vložiti v čiščenje žarišča Lemovje II konec avgusta, saj je bilo pri drugem odstranjevanju na celotni površini okoli 2000 majhnih dreves pajesena, ki so odgnala iz semen. Razpršeni so bili po praktično celotnem žarišču z izjemo gostega sestoja kopriv za ruševino. Številni sejanci so odziv na spremenjene svetlobne razmere pri tleh, saj so se krošnje obročkanih dreves le še delno olistale, to pa je omogočilo kalitev semen in preteklih let. Število odstranjenih dreves po posameznih metodah je prikazano v spodnji tabeli (**Tabela 6**).

Tabela 6. Ukrepi za obvladovanje velikega pajesena na žarišču Lemovje II v letih 2024–2025.

Ukrep	1. odstranjevanje			2. odstranjevanje		
	Obročkanje	Ruvanje	Puljenje	Obročkanje	Ruvanje	Puljenje
2024	120	115	620	9		500
2025	43		160	2		2000

Slika 16. Leto dni po obročkanju velikega pajesena na žarišču Lemovje II so se delno olistala le še nekatera drevesa. Foto: arhiv Marko Bergles, junij 2025

Slika 17. Na žarišču Lemovje II smo na več obročkanih drevesih odstranili majhne dele skorje, da bi preprečili izraščanje novih poganjkov. Foto: arhiv Marko Bergles, junij 2025

Slika 18. Pri posameznih drevesih pajesena na žarišču Lemovje II smo na več obročkanih drevesih odstranili spodnje poganjke, saj bi se sicer proces sušenja dreves ustavil. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 19. Na presvetljenih tleh na žarišču Lemovje II so izraščali številni novi semenski poganjki velikega pajesena, ki smo jih odstranili z ruvanjem. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 20. Odstranjene sejance pajesena in poganjke iz obročkanih dreves smo prepustili naravnemu razkroju na robu žarišča. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 21. Pajesen se bori za obstoj. Kljub obročkanemu deblu so izraščali novi poganjki na majhnih koščkih skorje čisto pri tleh. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 22. Na žarišču Lemovje II smo našli podrto obročkano drevo, ki je imelo razpočeno deblo, a so iz podrtega drevesa še vedno izraščali poganjki. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Aktivnosti na žarišču Lemovje II je nujno treba nadaljevati tudi v prihodnjem letu. Pričakujemo, da bo število semenskih poganjkov začelo hitro upadati, saj se kalivost starih semen zmanjšuje. Ker so bila drevesa tu obročkana šele v letu 2024, priporočamo, da se jih v prihodnjem letu še ne poseka. Drevesa morajo biti pred posekom popolnoma suha, sicer bi lahko prišlo do bujnega izraščanja iz stranskih korenin.

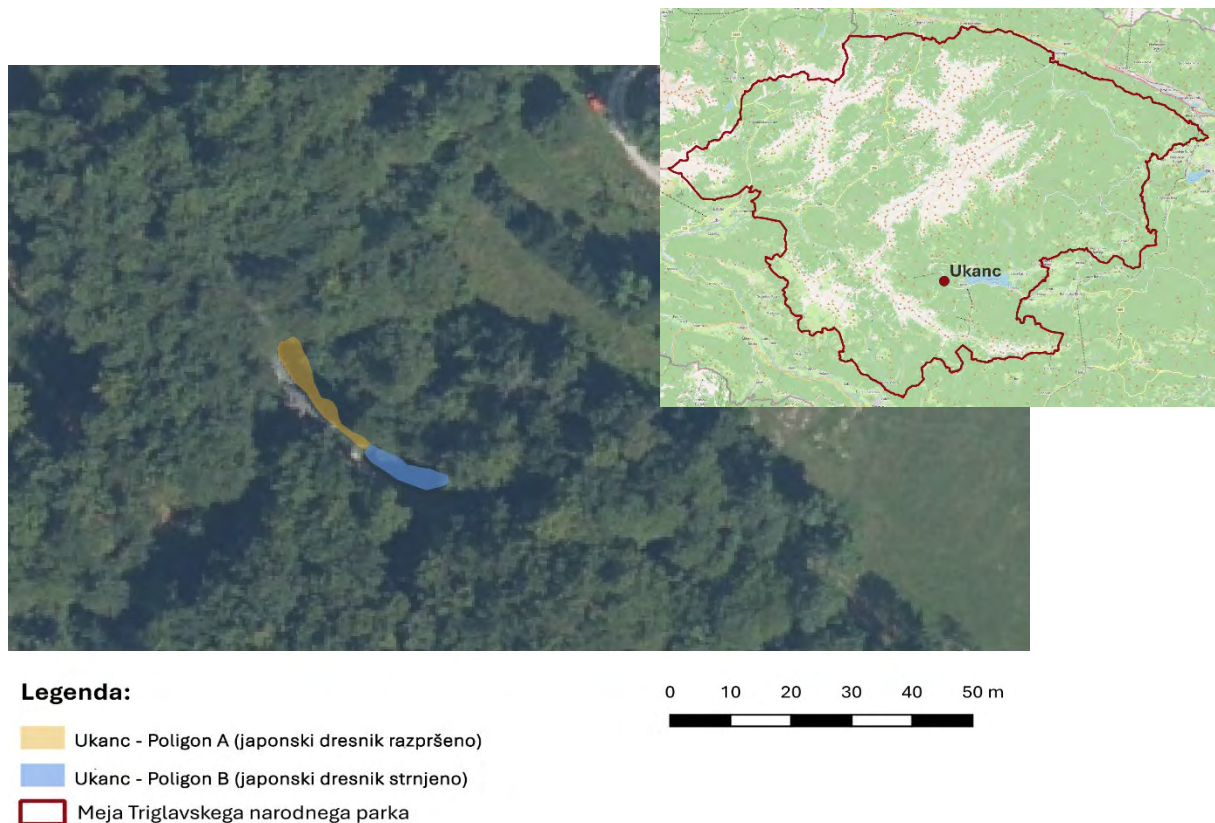
3.2 Odstranjevanje japonskega dresnika

3.2.1 Žarišče Ukanc I

Žarišče japonskega dresnika Ukanc I je ob cesti Ukanc–Slap Savica. V zgornjem delu žarišča se dresnik pojavlja razpršeno, v spodnjem delu pa je manjši strnjen sestoj. Ob začetku odstranjevanja leta 2024 je celotno žarišče obsegalo 107 m².

Tudi letos smo izvedli tri tretiranja z elektriko – prvo konec maja, drugo v začetku avgusta in tretje v sredini septembra. Ob začetku prvega tretiranja je bila gostota dresnika ponovno nekoliko večja kot pri lanskem zadnjem tretiranju. To je skladno s pričakovanji, saj je ob začetku rastne sezone rast dresnika najbolj intenzivna in izrašča največje število dormantnih poganjkov. Med sezono je število močno upadlo. Dresnik se sicer še naprej pojavlja na približno enaki površini, vendar pa so rastline veliko bolj razpršene. Vmes so se začele pojavljati različne domorodne vrste (**Slika 27**). Na nekaterih mestih (na primer ob cestnem prepustu) se pri drugem in tretjem tretiranju dresnik ni pojavil.

Aktivnosti na tem žarišču je nujno treba nadaljevati vsaj še v naslednjem letu. Z metodo z elektriko zanesljivo odstranimo nadzemne poganjke, ki se ne obnovijo več. Električna v korenike prodre okoli 10–15 cm, zato moramo tretiranja ponavljati, da postopoma izčrpamo korenike in preprečimo izraščanje iz dormantnih brstov.

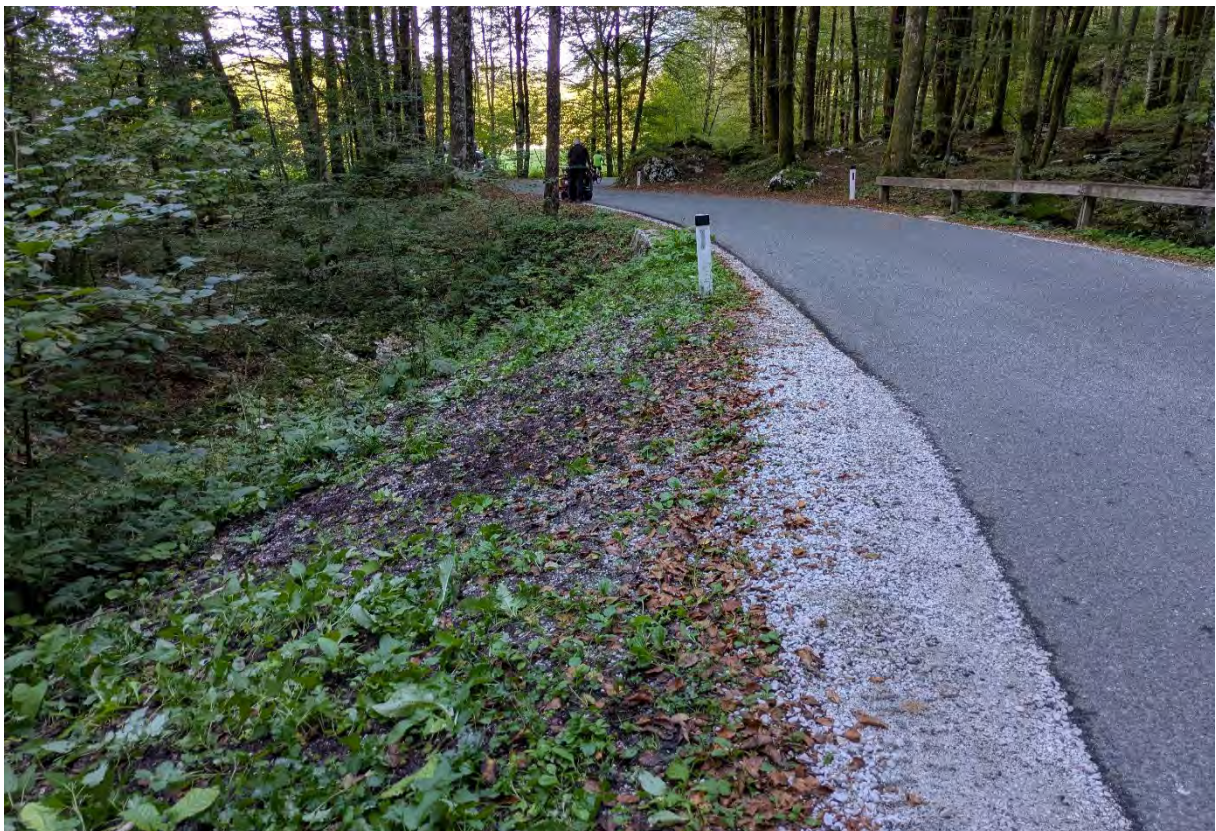
Slika 23. Žarišče japonskega dresnika Ukanc I ob cesti Ukanc–Slap Savica, kjer poteka odstranjevanje japonskega dresnika od leta 2024.

Slika 24. Stanje japonskega dresnika na žarišču Ukanc I pred in po prvem tretiranju v letu 2025.
Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025.

Slika 25. Stanje na žarišču Ukanc I pred in po drugem tretiranju v letu 2025. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 26. Stanje na žarišču Ukanc I pred in po tretjem tretiranju v letu 2025. Rdeče zastavice označujejo majhne poganjke dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.

Slika 27. Stanje na žarišču Ukanc I pred tretjim tretiranjem v letih 2024 in 2025. V letu 2025 je število poganjkov dresnika upadlo, vmes so se začele pojavljati domorodne rastline. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2024 in september 2025.

3.2.2 Žarišče Ukanc II

Žarišče Ukanc II se nahaja neposredno ob lesenem mostu čez Savico. Žarišče je razmeroma majhno in obsega kratek obrežni pas in del parkirišča, posamezni poganjki dresnika pa so tudi na brežini na drugi strani ceste. Celotno žarišče Ukanc II je v letu 2025 obsegalo 63 m².

Legenda:

 Žarišče japonskega dresnika Ukanc II

0 10 20 30 m

Slika 28. Žarišče japonskega dresnika Ukanc II pri lesenem mostu čez reko Savica, kjer poteka odstranjevanje japonskega dresnika od leta 2025.

Na tem žarišču smo začeli tretiranje dresnika izvajati šele letos. Izvedli smo tri tretiranja – konec maja, v začetku avgusta in sredi septembra. Ker je žarišče majhno, smo vsakokrat šteli število odstranjenih poganjkov dresnika. Med drugim in tretjim tretiranjem je število močno upadlo (**Tabela 7**). Na več delih žarišča se dresnik ob tretjem tretiranju ni več pojavil. Za bolj zanesljivo oceno učinkovitosti ukrepov je sicer treba počakati na naslednjo rastno sezono, saj se lahko v spomladanskem času ponovno pojavi izraščanje iz starih korenin.

Tabela 7. Število poganjkov japonskega dresnika pri tretiranjih z elektriko na žarišču Ukanc II v letu 2025.

Leto	1. tretiranje	2. tretiranje	3. tretiranje
2025	145	137	21
Trend		- 5,5 %	- 85,5 %

Bližina vode ni predstavljala ovire za delo, saj so bili vsi poganjki dresnika od vode oddaljeni več kot pol metra. Povratno sondo vedno namestimo na isti strani vodotoka, na kateri izvajamo dela, torej se tokokrog sklone na kopnem in elektrika ne teče v smeri proti vodi.

Vsekakor je smiselno na tem območju tretiranje z elektriko nadaljevati. Žarišče je majhno in glede na rezultate z drugih območij, kjer so podobne razmere, lahko tudi v naslednjih dveh letih pričakujemo popolno odstranitev dresnika.

Slika 29. Odstranjevanje japonskega dresnika na žarišču Ukanc II. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Slika 30. Stanje na žarišču Ukanc II pred in po prvem tretiranju v letu 2025. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025

Slika 31. Stanje na žarišču Ukanc II pred in po drugem tretiranju v letu 2025. Na zgornji sliki so z zastavicami označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 32. Stanje na žarišču Ukanc II pred in po tretjem tretiranju v letu 2025. Na zgornji sliki so z zastavicami označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025.

Slika 33. Poganki dresnika so izraščali celo iz konstrukcije lesenega mostu čez Savico. Korenike smo izruvali in se vsaj do konca letošnje rastne sezone niso obnovile. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj in september 2025.

3.2.3 Žarišče Bohinj

Na obali Bohinjskega jezera se japonski dresnik pojavlja na več žariščih. V letu 2025 smo na novo začeli odstranjevanje japonskega dresnika z elektriko na žarišču na pobočju med obalo Bohinjskega jezera in glavno cesto Ribčev Laz–Ukanc, pri Hostlu pod Voglom. Območje, na katerem se pojavlja japonski dresnik, obsega približno 630 m².

Na vzhodni polovici žarišča je upravljavec parka poskušal zatiranje dresnika s prekrivanjem s filcem. Od leta 2019 do 2024 je bilo pobočje bilo prekrito in zasajene so bile nekatere domorodne lesne vrste. Pojavnost dresnika se je sicer precej zmanjšala, ni pa popolnoma izginil. Zato se je upravljavec odločil, da filc s tega dela žarišča odstrani in se preostali poganjki dresnika zatirajo z elektriko. Ta del smo poimenovali žarišče Bohinj I in meri 295 m².

Sestoj dresnika se sicer še nadaljuje proti zahodu v gozdu ter na obali Bohinjskega jezera. Ta del, ki smo ga poimenovali žarišče Bohinj II, meri še približno 350 m². V tem delu za zdaj še nismo izvajali zatiranja z elektriko, bi pa bilo smiselno odstranjevanje razširiti na celotno žarišče. Korenike dresnika namreč segajo več metrov od nadzemnih poganjkov, zato je treba za popolno odstranitev dresnika na tem delu obale Bohinjskega jezera ukrepe izvajati na celotni površini.

Legenda:

Žarišča japonskega dresnika

Bohinj I - začetek v letu 2025

Bohinj II - predlog za začetek v letu 2026

0 10 20 30 m

Slika 34. Žarišče japonskega dresnika na obali Bohinjskega jezera, pri Hostlu pod Voglom.

Pobočje, kjer smo izvajali odstranjevanje, je precej strmo in nasajene domorodne lesne rastline so še zelo majhne, zato je deloma plazovito in za delo precej težavno. Žarišče je neposredno ob glavni cesti, zato je bilo treba pred vsakim tretiranjem urediti kratkotrajno cestno zaporo enega pasu. Delo smo opravljali v zgodnjih jutranjih urah, da je zapora v času turistične sezone čim manj vplivala na pretočnost prometa.

Za oceno učinkovitosti odstranjevanja z elektriko smo pri vsakem tretiranju šteli odstranjene poganjke dresnika. Med tretiranjmi je število poganjkov bistveno upadlo, pri tretjem tretiranju kar za 83 % glede na začetno stanje (**Tabela 8**). Kljub temu bo treba za dokončno oceno učinkovitosti počakati do prihodnje rastne sezone.

Tabela 8. Število poganjkov japonskega dresnika pri tretiranjih z elektriko na žarišču Bohinj I v letu 2025.

Leto	1. tretiranje	2. tretiranje	3. tretiranje
2025	1171	294	198
Trend		- 74,9 %	- 83,1 %

Za dokončno odstranitev dresnika je nujno, da se ukrepi na žarišču Bohinj I izvajajo vsaj še dve leti. Smiselno bi bilo tretirati tudi drugi del žarišča (Bohinj II), saj je le tako mogoče pričakovati dolgoročno popolno odstranitev dresnika vsaj na tem delu obale Bohinjskega jezera. Pred prvim tretiranjem žarišča v gozdu je treba temeljito očistiti podrast, saj je zdaj delo na tem območju nemogoče. Pri žarišču Bohinj II je možno stroj umakniti s ceste, tako za delo ne bi bilo potrebno podaljševati ceste zapore.

Slika 35. Zaradi strmega pobočja na žarišču Bohinj I smo morali delovni stroj za zatiranje z elektriko postaviti na cesto, promet pa je bil začasno urejen izmenično enosmerno. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025

Slika 36. Stanje japonskega dresnika na žarišču Bohinj pred in po prvem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2025

Slika 37. Stanje japonskega dresnika na žarišču Bohinj pred in po drugem tretiranju. Z rdečimi zastavicami na zgornji sliki so označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 38. Stanje japonskega dresnika na žarišču Bohinj pred in po tretjem tretiranju. Z rdečimi zastavicami na zgornji sliki so označeni poganjki dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025

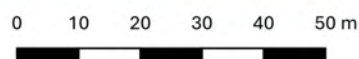
3.2.4 Žarišče Pokljuka

Testna površina, kjer smo v letu 2024 prvič odstranjevali japonski dresnik z elektriko, leži ob državni cesti Gorje–Pokljuka, približno 300 metrov vzhodno od križišča za Goreljek. Japonski dresnik se je tu pojavljal v razpršenem sestoju na brežini ceste, posamezni poganjki dresnika pa so bili tudi že ob vznožju brežine med različnimi domorodnimi rastlinami. Žarišče je ob začetku odstranjevanja v letu 2024 obsegalo 25 m² (**Slika 39**).

Legenda:

- Pokljuka: žarišče japonskega dresnika 2024
- Meja Triglavskega narodnega parka

Slika 39. Žarišče japonskega dresnika ob cesti Gorje–Pokljuka, kjer je potekalo odstranjevanje že v letu 2024.

Odstranjevanje dresnika z elektriko smo tudi v letošnji sezoni izvedli trikrat: konec maja, v začetku avgusta in sredi septembra. Ker je žarišče majhno, smo na tej lokaciji odstranjene poganjke šteli. Rezultati so prikazani v spodnji tabeli (**Tabela 9**). Število poganjkov med prvim in drugim tretiranjem je bilo skoraj enako, verjetno zato, ker so na Pokljuki nižje temperature in je spomladanski višek rasti zamaknjen v junij. Pri tretjem tretiranju je število poganjkov močno upadlo – glede na lansko leto za okoli 80 %. Bolj zanesljivo oceno učinkovitosti bo mogoče podati v začetku prihodnje rastne sezone. Za dokončno odstranitev dresnika je treba aktivnosti nadaljevati vsaj še v naslednjem letu.

Tabela 9. Število odstranjenih poganjkov japonskega dresnika na žarišču Pokljuka v letih 2024 in 2025

Leto odstranjevanja	1. tretiranje	2. tretiranje	3. tretiranje
2024	495	319	232
2025	101	122	45
Trend glede na l. 2024	↓ -79,6 %	↓ -61,7 %	↓ -80,6 %

Slika 40. Stanje japonskega dresnika na žarišču Pokljuka pred in po prvem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025

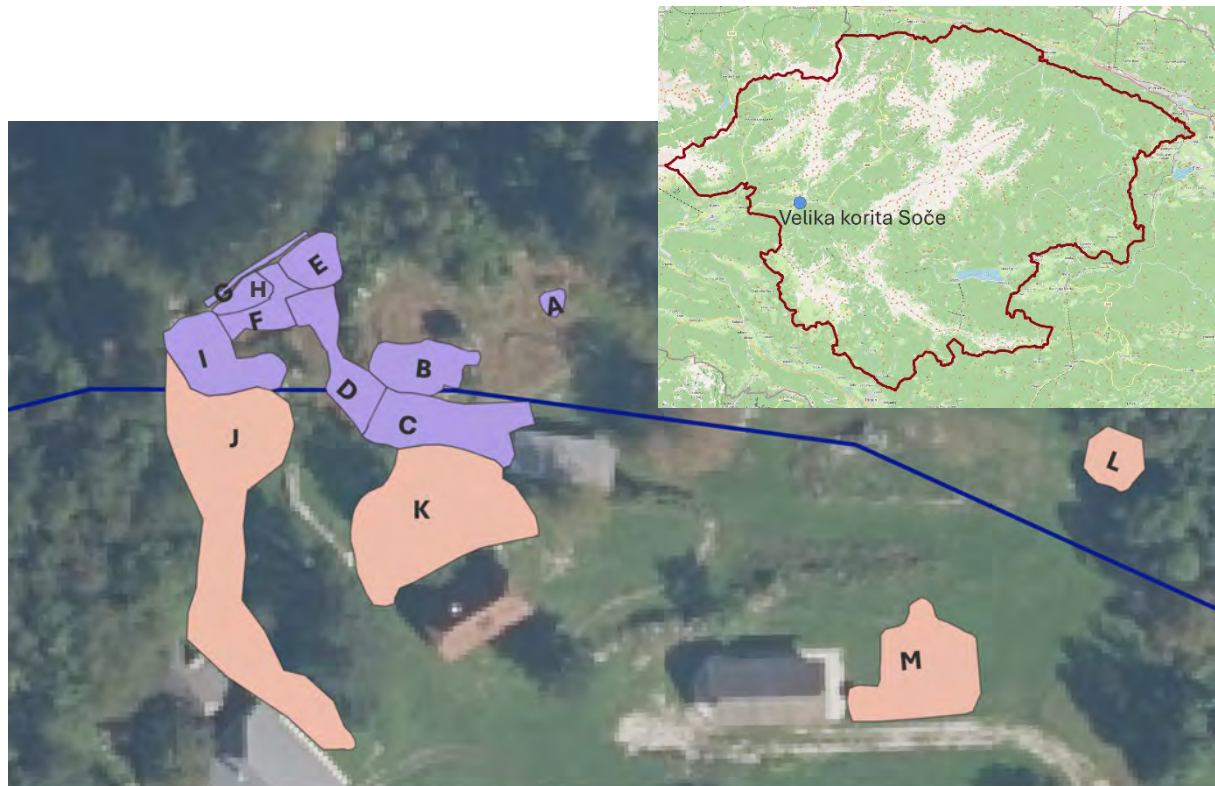
Slika 41. Stanje japonskega dresnika na žarišču Pokljuka pred in po drugem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, avgust 2025

Slika 42. Stanje japonskega dresnika na žarišču Pokljuka pred in po tretjem tretiranju. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025

3.2.5 Žarišče Velika korita Soče

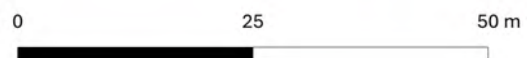
Peto žarišče, kjer smo v letu 2025 izvajali odstranjevanje japonskega dresnika z elektriko, je potekalo na obsežnem žarišču v bližini Velikih korit Soče. Skupna površina, na kateri se pojavlja japonski dresnik na tem območju, po naših ocenah obsega 1000 m². Lani je bilo odločeno, da se v prvi fazi zatiranje dresnika začne na površinah, ki so del naravne vrednote Velika korita Soče, kar obsega približno 350 m². Tretiranja smo izvedli konec maja, sredi julija in sredi septembra.

Legenda:

Žarišča japonskega dresnika Velika korita Soče:

- Japonski dresnik - začetek odstranjevanja 2024
- Japonski dresnik ni odstranjen
- Meja Naravnega spomenika Soča
- Meja Triglavskega narodnega parka

Črke označujejo poligone, ki so opisani v spodnji tabeli.

Slika 43. Žarišče japonskega dresnika ob Velikih koritih Soče. Označen je del, kjer je potekalo odstranjevanje že v letu 2024 in del, kjer se odstranjevanje še ni začelo.

Območje pri Velikih koritih smo lani smiselno razdelili na več poligonov. Žarišče je preveč obsežno, da bi šteli poganjke, zato oceno stanja podajamo opisno (**Tabela 10**).

Tabela 10. Opisna ocena stanja na posameznih poligonih žarišča japonskega dresnika pri Velikih koritih Soče v letih 2024 in 2025.

Oznaka poligona	Opis poligona	Površina	Stanje ob koncu 2024	Stanje ob koncu 2025
Poligon A	Tri žarišča z nekaj poganjki dresnika	6 m ²	Sprva posamezne rastline. Ob koncu sezone je dresnik še vedno na vseh treh točkah, vendar je število poganjkov upadlo.	Na vseh treh točkah le še 3-5 poganjkov dresnika.
Poligon B	Terasa pri veliki skali	50 m ²	Sprva strnjen sestoj dresnika. Poganjki dresnika ob koncu sezone 2024 so manj številni in tanjši. Domorodnih rastlin še ni veliko.	Število poganjkov dresnika je močno upadlo. Polovico površine je poleti prekrilo tujerodno lasasto proso (<i>Panicum capillare</i>)
Poligon C	Dovoz do greznice	88 m ²	Dresnik se pojavlja predvsem ob kamnitih zidovih in med skalami. Število do konca sezone je nekoliko upadlo.	Dresnik se še vedno pojavlja na celotnem poligonu, a je število precej upadlo. Na nekaterih delih ga ni več in uspevajo domorodne rastline.
Poligon D	Od greznice do spodnje terase	56 m ²	Dresnik se pojavlja razpršeno med domorodnimi rastlinami, predvsem ob skalah na levem in desnem robu. Število poganjkov je upadlo, vendar se še vedno pojavljajo na približno enakih mestih kot na začetku.	Število poganjkov dresnika je precej upadlo, še posebej med kamnito zložbo.
Poligon E	Spodnja desna terasa	29 m ²	Sprva gost in strnjen sestoj dresnika brez domorodnih rastlin. Ob koncu sezone 2024 je sestoj redkejši, a še ni domorodnih rastlin.	Dresnik se še vedno pojavlja na celotni terasi, vendar je število poganjkov glede na leto 2024 upadlo vsaj za tretjino. Vmes tudi domorodne rastline in neporasli predeli.
Poligon F	Prehod do lesene ograje in ter območje pod levo teraso.	31 m ²	Sprva strnjen sestoj dresnika. Sestoj bistveno redkejši, rastline manjše, ponekod vrzeli in nekaj domorodnih rastlin.	Dresnik se še vedno pojavlja na celotni površini, vendar je število poganjkov glede na leto 2024 upadlo vsaj za tretjino. Vmes tudi domorodne rastline in neporasli predeli.
Poligon G	Odsek na zunanji strani kamnite škarpe med zidom in potjo	7 m ²	Sprva razpršeno številne rastline dresnika, tudi med kamni, ob koncu sezone manj novih poganjkov.	Bistveno manj poganjkov med kamni in ob poti.
Poligon H	Spodnja leva terasa	15 m ²	Sprva gost in strnjen sestoj dresnika brez domorodnih rastlin. Ob koncu sezone 2024 sestoj redkejši, rastline tanjše, domorodnih rastlin še ni.	Dresnik se še vedno pojavlja na celotni površini, vendar je število poganjkov glede na leto 2024 upadlo vsaj za tretjino. Vmes tudi domorodne rastline in neporasli predeli.
Poligon I	Zgornje pobočje	68 m ²	Sprva več manjših strnjenih sestojev dresnika in veliko razpršenih rastlin. Ob koncu sezone 2024 manj rastlin.	Precejšnje zmanjšanje števila poganjkov. Ta del žarišča se hitro zarašča z drugimi vrstami, ponekod tudi tujerodna enoletna suholetnica (<i>Erigeron annuus</i>)
SKUPAJ TRETIRANIH POVRŠIN		350 m²		

Po dveh sezonah izvajanja odstranjevanja dresnika z elektriko in izvedenih šestih tretiranjih ugotavljamo, da so prvi učinki dobro vidni, in sicer;

- Število poganjkov dresnika se zmanjšuje, mestoma so nastali prazni prostori, ki so jih ponekod zasedle druge vrste. To so pretežno domorodne rastline, ponekod pa sta vrzeli zapolnili enoletna suholetnica ali lasasto proso.
- Dresnik se zanesljivo ne obnovi več iz poganjkov, ki jih tretiramo z elektriko (**Slika 44**). To je velika razlika v primerjavi s košnjo, kjer se dresnik obnovi tudi iz pokošenih poganjkov.
- Električna uniči del korenin, ki začnejo propadati, in na njih ni več dormantnih brstov (**Slika 45**).
- Z elektriko uspešno zatiramo tudi dresnik med kamni, česar ne omogoča nobena druga metoda.
- Na robnih delih žarišč, kjer je dresnik že prej uspeval med drugimi rastlinami, se območja veliko hitreje zaraščajo z drugimi lokalno prisotnimi rastlinami. Na predelih, ki jih je dresnik preraščal strnjeno, je obnova vegetacije počasnejša. To je verjetno posledica alelopatskih snovi, ki jih dresnik sprošča v tla⁹ in terja nekaj več časa, da se njihov učinek zmanjša dovolj, da lahko druge rastline vzklijejo.
- Na območjih, ki jih ne porašča japonski dresnik, je prisotno precej zlate rozge in enoletne suholetnice. Lastniku zemljišča smo predlagali, da te površine redno kosi. Letos jih je kosil šele sredi poletja, kar je preprečilo širjenje zlate rozge s semeni, ne pa tudi enoletne suholetnice, ki semeni prej. Košnjo je treba uskladiti s tretiranjem japonskega dresnika, saj ga lahko z elektriko zatiramo šele 3–4 tedne po košnji.

Za trajno odstranitev dresnika je nujno, da se odstranjevanje na žarišču Velika korita Soče nadaljuje tudi v naslednjem letu. Pričakujemo lahko nadaljnje upadanje števila dresnika in ponekod tudi že preraščanje z drugimi rastlinskimi vrstami.

Posebno pozornost je treba nameniti ozaveščanju lastnikov okoliških parcel. Zaradi premeščanja zemljine, okužene z dresnikom, smo že opazili nastajanje novih žarišč. Eno je na gozdnem robu vzhodnem delu parcele št. 692/1 k.o. 2210 SOČA LEVA. Drugo novo žarišče, ki je nastalo v letu 2025 je na parceli št. 727/4, k.o. 2210 SOČA LEVA. Na to parcelo so med gradnjo bližnje stanovanjske hiše, ob kateri je tudi žarišče dresnika, odložili material, v katerem je očitno tudi japonski dresnik. Ta material bi bilo treba čimprej odpeljati na deponijo.

⁹ Murrell, C., Gerber, E., Krebs, C., Parepa, M., Schaffner, U., & Bossdorf, O. (2011). Invasive knotweed affects native plants through allelopathy. *American Journal of Botany*, 98(1), 38–43. <https://doi.org/10.3732/ajb.1000135>

Slika 44. Tretiranje z elektriko zanesljivo uniči nadzemne poganjke, ki se ne obnovijo več. Novi poganjki izraščajo iz dormantnih brstov na koreninah. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025

Slika 45. Tretiranje z elektriko poškoduje dele korenin, ki začnejo propadati. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj 2025

Slika 46. Primerjava gostote poganjkov dresnika na poligonu H pred prvim odstranjevanjem v letu 2024 in pred prvim v 2025. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, junij 2024 in maj 2025

Slika 47. Pred tretjim odstranjevanjem v letu 2025 so na poligonu H že manjše prazne zaplate, kjer ni bilo novih poganjkov dresnika. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025

Slika 48. Na robnih delih žarišča Velika korita Soče število dresnika po šestih tretiranjih upada in ga nadomeščajo druge rastline. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, september 2025

Poligon B (zgornja terasa)

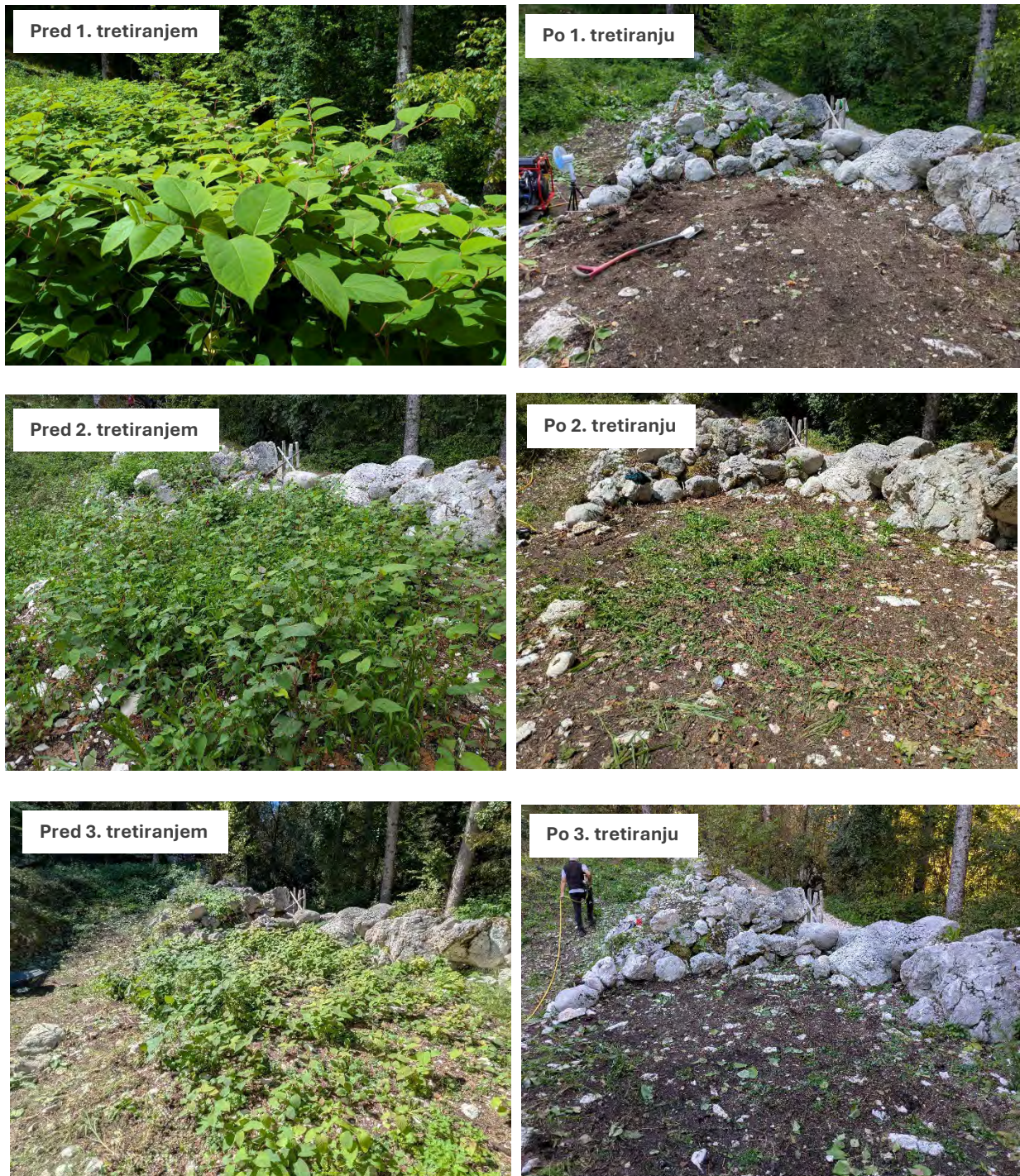
Slika 49. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih koritih Soče, poligon B pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Po prvem tretiranju je število dresnika močno upadlo, vendar ga je za zdaj nadomestilo prav tako tujerodno lasasto proso (*Panicum capilare*), ki smo ga odstranili s puljenjem. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.

Poligon C (dovoz do greznice)

Slika 50. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih Koritih, poligon C pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Pogonjki dresnika so vse manjši in tudi število upada. Vmes se že pojavljajo druge domorodne rastline. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.

Poligon E (spodnja desna terasa)

Slika 51. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih koritih Soče, poligon E pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Poganjki dresnika so vse manjši, število je po šestih tretiranjih bistveno upadlo. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.

Poligon G (zunaj kamnite škarpe)

Slika 52. Stanje na žarišču japonskega dresnika pri Velikih Koritih, poligon G pred in po prvem, drugem in tretjem tretiranju. Poganjki dresnika so vse manjši, število je po šestih tretiranjih bistveno upadlo. Med kamnito zložbo poganjkov skoraj ni več. Foto: arhiv Zavoda Symbiosis, maj, julij in september 2025.

4. Zaključek

V letu 2025 smo na območju Triglavskega narodnega parka izvedli odstranitev velikega pajesena na štirih žariščih, japonskega dresnika pa na petih žariščih.

Mehansko odstranjevanje pajesena je učinkovito, saj se na vseh žariščih prisotnost pajesena zmanjšuje. Obročkanje dreves je imelo pričakovan učinek in drevesa so se v dveh do treh letih po obročkanju posušila. Drevesa, ki so bila na žarišču Gmajna obročkana leta 2021 in leta 2024 posekana, se tudi letos niso več obnovila iz panjev. Tako lahko zaključimo, da je vsaj za srednje velika drevesa tri leta po obročkanju varno obdobje za posek in ne sproži več izraščanja poganjkov. Pri drevesih večjega premera je morda to obdobje daljše.

Število pajesenov, ki izraščajo iz semen iz preteklih let upada skladno s pričakovanji. Na žariščih, kjer drevesa obročkamo in se posušijo, zaradi presvetlitve pri tleh v prvi fazi pride do množičnega izraščanja pajesena iz starih semen. Vendar pa ta faza traja le eno ali dve leti, nato pa tudi število semenskih pajesenov začne strmo upadati.

Priporočamo, da se na vseh štirih žariščih ukrepi izvajajo vsaj še v prihodnjem letu. Na žarišču Lemovje I, kjer so drevesa že suha, naj upravljavec uredi odkazilo z revirnim gozdarjem in zagotovi posek dreves. Na območju Lemovje II, kjer smo drevesa obročkali leto kasneje, priporočamo, da se posek odloži še za najmanj leto dni.

Tudi zatiranje japonskega dresnika je imelo na vseh petih lokacijah pričakovane učinke. Na žariščih, kjer smo letos tretiranje izvajali že drugo leto, so učinki dobro vidni in se je število poganjkov dresnika bistveno zmanjšalo. Žarišča so začele preraščati druge rastlinske vrste. Na žariščih, kjer smo odstranjevanje začeli letos, je število poganjkov med tretiranji upadalo, vendar pa bo dokončno oceno učinkovitosti mogoče podati šele v naslednji rastni sezoni.

Na vseh petih žariščih japonskega dresnika je treba zatiranje z elektriko izvajati vsaj še eno leto. Predlagamo tudi, da se območje tretiranja na žarišču Bohinj razširi še na drugi del, ki ga sicer prerašča gozd, v podrasti pa je dresnika veliko. Na drugem podobnem žarišču dresnika, ki je naravno osenčeno, smo imeli s tretiranjem z elektriko zelo dobre rezultate, saj se je pojavnost dresnika že v prvem letu močno zmanjšala¹⁰.

Upravljavcu svetujemo, da veliki pajesen in japonski dresnik vključi tudi v ozaveščevalne aktivnosti. Obe vrsti sta tudi vključeni med invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, in je zanje treba izvajati ukrepe za preprečevanje širjenja. Gojenje teh vrst ni več dovoljeno gojiti. Japonski dresnik se pogosto širi s premeščanjem materiala. Ustrezno ravnanje z zemljino z okuženih območij je torej eden od ključnih ukrepov, da se prepreči nastanek novih žarišč dresnika.

¹⁰ Kus, J. 2025. Odstranjevanje češkega dresnika z elektriko na izbranih zemljiščih Mestne občine Novo mesto. Poročilo za leto 2025. Izvajalec: Zavod Symbiosis, so. p., Naročnik: Mestna občina Novo mesto.